

СХВАЛЕНО
Педагогічною радою
ДМШ №1 ім. П. Майбороди

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор ДМШ№1
ім. П. Майбороди

Протокол №1
від 05 вересня 2022р.

_____Є.Дудник
наказ № 26/1- Д
від 05 вересня 2022р.

**Освітня програма з музичного мистецтва
Полтавська дитяча музична школа №1 імені П. Майбороди
Полтавської міської ради
початкового (базового) підрівня ,
складена на основі типової навчальної програми
«Музичний інструмент Кларнет»**

Полтава 2022

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма з навчальної дисципліни **«Музичний інструмент кларнет»** розроблена з дотриманням вимог до обсягу та результатів навчання, передбачених типовими освітніми програмами елементарного підрівня початкової мистецької освіти (наказ Міністерства культури України від 24.04.2019 № 352), містить загальний нормативний зміст, обсяг та нормативні результати навчання учнів гри на кларнеті, а також окреслює рекомендовані підходи до планування й організації освітнього процесу. Нормативний зміст навчання за типовою навчальною програмою базується на досягненнях вітчизняної школи гри на кларнеті, надбаннях і традиціях провідних світових шкіл, методиках сучасної української та інших національних шкіл.

Навчальна програма «Музичний інструмент кларнет» розрахована на чотири роки та розподіляється на два періоди. Перші два роки навчання рекомендовано проводити на музичному інструменті блокфлейта (за типовою навчальною програмою, розробники якої: В. А. Дульдєр, В. Є. Баранова, І. С. Лозбін). Це початковий інструмент, що дозволяє учням більш раннього віку опанувати базові навички гри на духовому інструменті. На першому-другому роках навчання учні засвоюють нотну грамоту, отримують навички з постановки виконавського апарату, відпрацьовують техніку дихання, освоюють принцип дії духового інструмента, навчаються орієнтуватися в музичних жанрах, здобувають навички самостійної роботи. Опанування кларнета розпочинається з 3-го року навчання елементарного підрівня початкової мистецької освіти.

Типова навчальна програма може бути основою для розроблення викладачем робочої навчальної програми з навчальної дисципліни **«Музичний інструмент кларнет»**. У робочій навчальній програмі, розробленій на основі цієї типової навчальної програми, викладач деталізує, конкретизує та адаптує нормативний зміст дисципліни, передбачений типовою навчальною програмою, відповідно до місцевих умов і потреб учня / учениці, визначає організаційні форми проведення та види навчальних занять, форм та методів викладання, необхідне методичне забезпечення, форми та засоби контролю якості знань учнів з урахуванням індивідуального підходу. А також викладач може реалізувати власний алгоритм викладання через перерозподіл нормативного змісту навчального матеріалу дисципліни за модулями, уточнення додаткових обсягів навчального матеріалу та результатів навчання понад визначених типовою навчальною програмою.

Освітній процес з навчальної дисципліни **«Музичний інструмент кларнет»** здійснюється у формі навчальних занять, заходів поточного та підсумкового контролю. Основною формою є *індивідуальний урок*.

Навчання проводиться за модулями. Кожен модуль передбачає формування певної частини компетентностей, що стають основою для подальшого навчання та досягнення нормативних навчальних результатів

після завершення опанування типової навчальної програми.

З метою реалізації індивідуального підходу до кожного / кожної учня / учениці та відповідно до принципів модульної системи навчання в робочій навчальній програмі *загальну кількість навчальних годин* рекомендовано розподіляти на розсуд викладача на: поглиблення та вдосконалення набутих навичок та вмінь учнів або збільшення часу на вивчення окремих модулів у зв'язку з індивідуальною потребою учня / учениці; повторення / закріплення пройденого матеріалу; репетиції та підготовку до контрольних заходів та / або публічних виступів; планування та проведення інших форм роботи (відвідування культурно-мистецьких заходів, пов'язаних зі змістом мистецької освіти тощо); відпрацювання нормативного змісту навчання через непередбачувані обставини (карантин, хвороба учня / учениці тощо).

Навчальний репертуар з навчальної дисципліни «Музичний інструмент кларнет» формується викладачем самостійно з урахуванням індивідуальних здібностей учнів.

Для моніторингу рівня навчальних досягнень учнів застосовуються форми **поточного та підсумкового контролю**.

Поточний контроль здійснюється: під час навчальних занять (поурочний контроль); за підсумками кожного модуля (модульний контроль). Поточний контроль може здійснюватися у формі контрольних уроків, прослуховувань, заліків, у тому числі технічних. Конкретні форми поточного (поурочного, модульного) контролю визначаються викладачем відповідно до робочої навчальної програми.

Підсумковий річний контроль здійснюється після завершення кожного року навчання у формі академічного концерту, що включає результати навчання за типовою навчальною програмою. Наприкінці другого року навчання проводиться підсумковий контроль за результатами опанування типової навчальної програми у формі іспиту.

Програму кожного заходу поточного та підсумкового контролів слід komponувати з різнохарактерних та різностильових музичних творів. Рекомендовано включати до програми твори українських композиторів або обробки українського мелосу.

Визначення міри досягнення учнями результатів навчання елементарного підрівня початкової мистецької освіти передбачає оцінювання через виставлення балів (оцінок) у цифровому виразі.

Оцінювання має бути систематичним і послідовним, спрямованим на підтримку учнів в їхніх навчальних успіхах, розуміння ними власного прогресу навчання й формування бажання досягати навчальних результатів за типовою навчальною програмою; воно не передбачає порівняння з досягненнями інших учнів та не залежить від складності опанованого репертуару, темпу набуття компетентностей тощо. Оцінювання в процесі **підсумкового контролю** здійснюється за результатами опанування типової навчальної програми в повному обсязі та передбачає перевірку набутих фахових компетентностей за показниками, що відповідають нормативним результатам навчання, визначеним типовою навчальною програмою.

Навчальна програма музичного інструменту «КЛАРНЕТ» базового підрівня початкової мистецької школи.

Загальні вимоги:

Строк навчання 5 років

1-й рік навчання

1-2й модуль. Набуття учнем навиків саморелаксації, вміння психологічно підготуватись до сценічних виступів.

Ознайомлення з формами музичних творів.

Підвищена увага до інтонації, метроритмічних особливостей, динаміки, характеру виконання творів.

Гами мажорні та мінорні до 4-х знаків при ключі , арпеджіо тризвуків.

Гра гам на три октави штрихами даташе, легато, стакато нонлегато, маркато, комбінованими штрихами.

1 твір крупної форма (сонатина, концертино)

2-3 різнохарактерні пєси

2 етюда на різні види техніки. Читання нот з листа

3-4-й модуль.

Аналіз сценічних виступів

Застосування раціональної аплікатури . Читання нот з листа.

Розвиток музичного мислення

Поглиблене вивчення музичних термінів італійською мовою

1 твір крупної форма (сонатина, концертино)

2-3 різнохарактерні пєси

2 етюда на різні види технік и. Читання нот з листа

Контрольні заходи:

Публічний виступ (листопад) – 2 різнохарактерні пєси

Технічний залік (Грудень) – гами, арпеджіо, 1-2 етюди

Відкритий публічний виступ – 2 різнохарактерні пєси

Підсумковий публічний виступ (травень) – твір великої форми, пєса, етюд.

2-й рік навчання

1-2 модуль. Розвиток музичного мислення.

Ознайомлення з формами музичних творів.

Концептуальна реалізація музичних образів за допомогою засобів музичної виразності.

Роль уяви в створенні музичного образу

Гами мажорні та мінорні до 5-х знаків при ключі , арпеджіо тризвуків.

Гра гам на три октави штрихами даташе, легато, стакато нонлегато, маркато, комбінованими штрихами.

1 твір крупної форма (сонатина, концертино)

2-3 різнохарактерні пєси

2 етюда на різні види техніки. Читання нот з листа

3-4 модуль. Поглиблене вивчення метроритмічних малюнків.

Гра вправ на різноманітні мелізми, форшлагги, глісандо

Вправи на перманентне дихання, та грання нот в третій октаві.

Гама мажорні та мінорні до 4-х знаків при ключі , арпеджіо тризвуків.

Гра гам на три октави штрихами даташе, легато, стакато нонлегато, маркато, комбінованими штрихами.

1 твір крупної форма (сонатина, концертино)

2-3 різнохарактерні пєси

2 етюда на різні види техніки. Читання нот з листа

1-2 пєси вивчені самостійно

Контрольні заходи:

Публічний виступ (листопад) – 2 різнохарактерні пєси

Технічний залік (Грудень) – гама, арпеджіо, 1-2 етюди

Відкритий публічний виступ – 2 різнохарактерні пєси

Підсумковий публічний виступ (травень) – твір великої форми, пєса, етюд.

3-й рік навчання

1-2-й модуль. Зосередженість уваги в роботі над технічним матеріалом (гра гам, арпеджіо, септакордів, хроматичної гама(використання в грі всього спектру штрихів, різноманітних метро-ритмічних груп.

Аналіз сценічних виступів.

Гама мажорні та мінорні до 5-х знаків при ключі , арпеджіо тризвуків, септакордів

Гра гам на три октави штрихами даташе, легато, стакато нонлегато, маркато, комбінованими штрихами, різними метро-ритмічними грепами.

1 твір крупної форма (сонатина, концертино)

2-3 різнохарактерні пєси

2 етюда на різні види техніки. Читання нот з листа

1-2 пєси вивчені самостійно

3-4-й модуль. Усвідомлення принципу «випереджаючого відображення.

Знання якого дозволяє учневі-кларнетистові не тільки сприймати кожний даний момент звучання, але й передбачати наступний розвиток музичного матеріалу.

Гра хроматичної гама різними ритмічними групами. Вдосконалення видобування мелізмів та форшлагів.

Робота над диханням.

Гама мажорні та мінорні до 4-х знаків при ключі , арпеджіо тризвуків.

Гра гам на три октави штрихами даташе, легато, стакато нонлегато, маркато, комбінованими штрихами.

1 твір крупної форма (сонатина, концертино)

2-3 різнохарактерні пєси

2 етюда на різні види техніки. Читання нот з листа

1-2 пєси вивчені самостійно.

Контрольні заходи

Публічний виступ (листопад) – 2 різнохарактерні пєси
Технічний залік (Грудень) – гами, арпеджіо, 1-2 етюди
Відкритий публічний виступ – твір великої форми, 2 різнохарактерні пєси
Підсумковий публічний виступ (травень) – твір великої форми, пєса, етюд.

4-й рік навчання

1-2-й модуль. Кріплення учнем навиків саморелаксації, набуття навиків самостійно психологічно підготуватися до сценічних виступів.
Активізація музичного мислення, оволодіння обємною емоційною сферою
Пглиблене вивчення музичних термінів італійською мовою.
Усвідомленість досягнення мети під час занять нгад інструктивним та художнім матеріалом.

Гама мажорні та мінорні до 4-х знаків при ключі , арпеджіо тризвуків.
Гра гам на три октави штрихами даташе, легато, стакато нонлегато, маркато, комбінованими штрихами.

1 твір крупної форма (сонатина, концертино)

2-3 різнохарактерні пєси

2 етюда на різні види техніки. Читання нот з листа

1-2 пєси вивчені самостійно

3-4-й модуль. Усвідомленість досягнення мети під час занять нгад інструктивним та художнім матеріалом

Гра хроматичної гама різними ритмічними групами. Вдосконалення

Видобування мелізмів та форшлагів.

Робота на вдосконаленням дихання. Перманентне дихання.

Гама мажорні та мінорні до 4-х знаків при ключі , арпеджіо тризвуків.

Гра гам на три октави штрихами даташе, легато, стакато нонлегато, маркато, комбінованими штрихами.

1 твір крупної форма (сонатина, концертино)

2-3 різнохарактерні пєси

2 етюда на різні види техніки. Читання нот з листа

1-2 пєси вивчені самостійно

Контрольні заходи:

Публічний виступ (листопад) – 2 різнохарактерні пєси
Технічний залік (Грудень) – гами, арпеджіо, 1-2 етюди
Відкритий публічний виступ – твір великої форми, 2 різнохарактерні пєси
Підсумковий публічний виступ (травень) – твір великої форми, пєса, етюд.

5-й рік навчання.

1-2-й модуль. Вдосконалення музичного мислення.

Поглиблене вивчення музичних прикрас, стилю творів, епох.

Вдосконалення читки нот з листа.

Гами мажорні та мінорні до 4-х знаків при ключі , арпеджіо тризвуків.

Гра гам на три октави штрихами даташе, легато, стакато нонлегато, маркато, комбінованими штрихами.

1 твір крупної форма (сонатина, концертино)

2-3 різнохарактерні пєси

2 етюда на різні види техніки. Читання нот з листа

1-2 пєси вивчені самостійно

3-4-й модуль. Технічна досконалість гам, арпеджіо, септакордів.

Усвідомлене глибоку звуковидобування, фразування.

Гра етюдів на різні види складної техніки.

Гами мажорні та мінорні до 4-х знаків при ключі , арпеджіо тризвуків.

Гра гам на три октави штрихами даташе, легато, стакато нонлегато, маркато, комбінованими штрихами.

1 твір крупної форма (сонатина, сонати, концертино)

2-3 різнохарактерні пєси

2 етюда на різні види техніки. Читання нот з листа

1-2 пєси вивчені самостійно

Контрольні заходи:

Публічний виступ (листопад) – 2 різнохарактерні пєси

Технічний залік (Грудень) – гами, арпеджіо, 1-2 етюди

Відкритий публічний виступ – твір великої форми, 2 різнохарактерні пєси

Підсумковий публічний виступ (травень) – твір великої форми, 2 пєси, **етюд.**